

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS – NKWR.431.2.49.2025.EK

Pan
Wojciech Szandula
Kierownik
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

ul. Miła 2
59 – 500 Złotoryja

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wrocław, dnia 10 października 2025 r.

I. Informacje organizacyjne:

Jednostka kontrolowana:	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotoryi ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej:	Wojciech Szandula – Kierownik od 1 września 2022 r. do 3 września 2025 r.,
Zakres kontroli:	Szkolenie i kwalifikowanie kandydatów do opieki nad dzieckiem w rodzinnej pieczy zastępczej, dokonywanie oceny rodziny zastępczej i prowadzącego rodzinny dom dziecka, dokonywanie oceny sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka, zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Okres objęty kontrolą: od dnia 1 września 2022 r. do dnia 3 września 2025 r.
Podstawa prawna kontroli:	art. 186 ust. 1 pkt 3 lit. a i b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz.U. 2025 r. poz. 49)²; Plan kontroli na II półrocze 2025 r. zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 27 czerwca 2025 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:	3 września 2025 r. – 26 września 2025 r.
Kontrolerzy:	1. Edyta Kubicka, główny specjalista, upoważnienie nr 345 z dnia 27 sierpnia 2025 r. sygn. PS-NKWR.0030.345.2025.EK; 2. Jacek Sujka, inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 346 z dnia 27 sierpnia 2025 r. sygn. PS- NKWR.0030.346.2025.EK. (akta kontroli str. 6 - 7)

¹ zwane dalej „PCPR”, „Centrum”, „Organizatorem”

² zwana dalej „ustawą”

II. Ocena kontrolowanej jednostki

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Uzasadnieniem oceny jest ustalony stan faktyczny i prawny. Możliwą przyczyną wystąpienia stwierdzonych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie lub niewłaściwa interpretacja obowiązujących przepisów prawa, które mogły wywołać skutki w zakresie działalności kontrolowanej jednostki oraz wpłynąć na obniżenie poziomu realizowanych przez nią zadań.

III. Ustalenia kontroli

Kontrola została odnotowana w Księżce kontroli pod numerem 6. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie przedłożonej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, ankiety z działalności PCPR w okresie objętym kontrolą, wyjaśnień i oświadczeń złożonych przez Kierownika Centrum – Pana Wojciecha Szandulę.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotoryi jest jednostką, która zgodnie z zarządzeniem nr 22/2011 Starosty Złotoryjskiego z dnia 4 listopada 2011 r. została wyznaczona na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Złotoryjskiego. Uchwałą nr XXIII/121/2012 Rady Powiatu Złotoryjskiego z dnia 31 sierpnia 2012 r. nadano statut PCPR, w którym w § 10 wskazano, że szczegółową organizację i zasady funkcjonowania jednostki będzie określał jej regulamin organizacyjny. Wobec powyższego, uchwałą nr 171/2017 Zarządu Powiatu Złotoryjskiego z dnia 12 kwietnia 2017 r. wprowadzono Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Złotoryi. W strukturze organizacyjnej PCPR wskazano *wieloosobowe stanowisko do spraw pomocy dziecku i rodzinie*, a w § 5 Regulaminu określono jego zadania. Zgodnie z art. 76 ust. 2 ustawy, prawidłowa nazwa powinna brzmieć: zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto, także w myśl art. 76 ust. 2 ustawy, do zespołu do spraw rodzinnej pieczy zastępczej powinni być przypisani wybrani pracownicy PCPR, ponieważ ww. zespół (zgodnie z ustawą) jest tworzony w strukturze tej jednostki organizacyjnej powiatu, jeżeli została ona, tak jak w Powiecie Złotoryjskim, wyznaczona na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W ww. zapisach nie uwzględniono żadnych stanowisk. Analizując dalsze zapisy Regulaminu, nie można uznać, że w Rozdz. II § 2 pkt 3 wskazane „wieloosobowe stanowisko do spraw pomocy dziecku i rodzinie” jest tożsame w ogóle z zespołem do spraw rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mówi ustawa. Wniosek taki nasuwa się po analizie § 5 Regulaminu, w którym wymieniono zadania pracowników na wieloosobowym stanowisku do spraw pomocy dziecku i rodzinie. Dotyczą one w znaczącym zakresie zadań powiatu w obszarze

pieczy zastępczej i wspierania rodziny, które zostały określone w art. 180 ustawy. Taki zakres obowiązków wykracza znacznie poza zadania określone w ustawie w art. 76 ust. 4, które są przypisane wyłącznie dla organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i zespołu do spraw rodzinnej pieczy zastępczej, jeśli taki został utworzony. W związku z tym, należy powziąć działania w celu uporządkowania regulacji wewnętrznych związanych z utworzeniem zespołu do spraw rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie art. 76 ust. 2 ustawy oraz skorygować lub doprecyzować zapisy Regulaminu Organizacyjnego w obszarze struktury organizacyjnej jednostki, z uwzględnieniem zespołu do spraw rodzinnej pieczy zastępczej i przypisanych mu zadań oraz wykazu stanowisk. Brak przedmiotowego zespołu stanowi nieprawidłowość. Nadmienić jednocześnie należy, że kwestia zapisów Regulaminu organizacyjnego PCPR była przedmiotem poprzedniej kontroli przeprowadzonej przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniach 16, 19 i 20 października 2020 r. Wówczas także wskazano na zasadność skorygowania lub doprecyzowania zapisów Regulaminu Organizacyjnego w powyższych obszarach, a w konsekwencji czego nie dopełniono do dnia obecnej kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 16-32)

Obszar nr 1: Szkolenie i kwalifikowanie kandydatów do opieki nad dzieckiem w rodzinnej pieczy zastępczej.

W świetle art. 76 ust. 4 pkt 1 ustawy, do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Ponadto, zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 12 ustawy, obligatoryjnym zadaniem jest prowadzenie działalności diagnostyczno - konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę. Na podstawie informacji pozyskanych od Kierownika PCPR (zawartej w ankiecie o działalności jednostki), przedstawionych materiałów w trakcie kontroli, w okresie objętym kontrolą organizator rodzinnej pieczy zastępczej prowadził nabór osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. W tym celu podejmowano działania propagujące rodzicielstwo zastępcze wśród mieszkańców powiatu złotoryjskiego. Poszukiwano kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, rodziny zastępczej zawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W tym obszarze zamieszczano ogłoszenie na stronie PCPR i na stronie Powiatu. Ponadto w przedmiotowym zakresie roznoszono i wywieszano na terenie Powiatu Złotoryjskiego plakaty oraz ulotki we wszystkich ośrodkach pomocy społecznej, w ośrodkach zdrowia i szpitalach. Plakat wywieszony był również w Powiatowym Urzędzie Pracy w Złotoryi i Starostwie Powiatowym w Złotoryi. Informacje odnośnie potrzeb w pieczy zastępczej przedstawiano również każdorazowo na spotkaniach Starosty Złotoryjskiego ze wszystkimi sołtysami z terenu Powiatu. Nabór i informacja udzielana była także przez pracowników socjalnych w siedzibie PCPR na bieżąco. W okresie objętym kontrolą pracownicy ci podjęli kontakt i przeprowadzili wstępne rozmowy o charakterze konsultacyjno – informacyjnym z 10 osobami zainteresowanymi rodzicielstwem zastępczym, które zgłosiły się do Centrum. Osoby te mogły kontaktować się osobiście, pisemnie, telefonicznie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej, w celu uzyskania ogólnych informacji na temat pieczy zastępczej. W efekcie tych działań pozyskano 10 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, z których przeszkolono już 7 osób, a 3 osoby były w trakcie kompletowania dokumentacji do przeprowadzenia wstępnej kwalifikacji.

(akta kontroli str. 33)

Realizując obowiązek wynikający z art. 76 ust. 4 pkt 3 ustawy, PCPR organizowało szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. W tym celu, w okresie objętym kontrolą kandydaci byli kierowani do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy. Wcześniej jednak podlegali wstępnej kwalifikacji, o której mowa w art. 43 ustawy przez Organizatora ze Złotoryi. Przedmiotowe szkolenie przeprowadzone było w terminie od 13 grudnia 2024 r. do 14 lutego 2025 r. na podstawie Programu „Szkola dla rodziców zastępczych” zatwierdzonego przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, decyzją z dnia 24 stycznia 2024 r. nr 2/2024/RZ. Szkolenie prowadzili trenerzy wykazani w ww. Programie. W toku kontroli udostępniono notę księgową wystawioną przez Powiat Legnicki – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Legnicy dotyczącą kosztów szkolenia 7 osób. Obejmowało ono 12 spotkań, z każdego przedstawiono listę obecności. Wszyscy kandydaci przeszli je pomyślnie i otrzymali świadectwo jego ukończenia, z podanym m.in. wymiarem godzin teoretycznych oraz zajęć praktycznych.

(akta kontroli str. 40 - 75)

W związku z opiniowaniem przez PCPR w Złotoryi kandydatów zgłaszających gotowość do stanowienia rodziny zastępczej na wniosek własny lub na wniosek sądu

rodzinnego, każda zainteresowana osoba na wstępie postępowania zapoznawana była z opracowaną przez PCPR „*Procedurą kwalifikacyjną na szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka*”³. W gestii kandydata było: złożenie wniosku, na podstawie którego wszczynano procedurę, wypełnienie formularza zgłoszeniowego zawierającego cztery obszary: dane personalne, dane personalne współmałżonka, dane dotyczące miejsca zamieszkania i informacje o rodzinie (zamykające się w 15 pytaniach), napisanie życiorysu, przedłożenie opinii z zakładu pracy, dostarczenie zaświadczeń: o niekaralności, o zatrudnieniu i dochodach, lekarskiego o stanie zdrowia, o zdolności kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz oświadczeń o: niekaralności, posiadaniu pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystaniu w pełni z praw publicznych, o władzy rodzicielskiej i wypełnianiu obowiązku alimentacyjnego, o zgodności podanych informacji ze stanem faktycznym i informowaniu o wszelkich zmianach w sytuacji rodzinnej, mieszkaniowej, zawodowej, zdrowotnej oraz dochodowej. Kandydat obowiązany był także do wyrażenia zgody na przetwarzanie, wykorzystanie i udostępnienie danych osobowych. Po spełnieniu powyższych warunków pracownik socjalny przeprowadzał w miejscu zamieszkania kandydatów wizytę, z której sporządzał opinię i odnosił się w niej do warunków mieszkaniowych. Równolegle PCPR kierował kandydata na badania do psychologa, celem sporządzenia opinii o posiadanych predyspozycjach i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. W zapisach *Procedury* nie było zapisów dotyczących informacji o przebywaniu kandydatów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz o konieczności zweryfikowania ich w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym, jak również zapisów dotyczących rękopisów (zawężono tu ten wymóg do dostarczenia ogólnej opinii z zakładu pracy). Wskazane jest uzupełnić zapisy *Procedury* o wyszczególnione powyżej obszary. Po zebraniu ww. dokumentów poddawano je analizie i Centrum, zgodnie z art. 43 ustawy, przygotowywało na piśmie dokument potwierdzający przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji o nazwie „wstępna akceptacja”. Dokument ten był podstawą skierowania kandydata na szkolenie, o którym mowa w art. 44 ust. 1 ustawy.

(akta kontroli str. 76- 109)

Dokonana w trakcie kontroli analiza dokumentacji 7 kandydatów zainteresowanych pełnieniem funkcji rodziny zastępczej lub prowadzeniem rodzinnego domu dziecka pozwoliła

³ Dalej zwana „Procedurą”

stwierdzić, że w stosunku do tych osób przeprowadzono wyżej opisane postępowanie, tj.:

- Wszyscy kandydaci złożyli tylko jeden wniosek, który dotyczył przeprowadzenia wstępnej kwalifikacji i jednocześnie szkolenia, o którym mowa w art. 44 ust. 1 ustawy. Stoi to w sprzeczności z przepisem prawa – art. 43 ust. 7 ustawy i stanowi uchybienie. Wskazuje się, że dopiero uzyskanie pozytywnej wstępnej kwalifikacji uprawnia kandydata do złożenia wniosku o udział w szkoleniu. Dodatkowo wnioski nie były oznaczone datą wpływu do PCPR, a jedynie datą ich sporządzenia. Z punktu widzenia zapisów ustawowych w sprawie przeprowadzania wstępnej kwalifikacji oraz szkoleń kandydatów i zachowania w tych działaniach określonych ram czasowych, należy każdorazowo oznaczać datę wpływu wniosku do PCPR.
- Zgromadzona w teczkach ocenionych pozytywnie kandydatów dokumentacja pozwoliła także na stwierdzenie, że wypełniono zwykle wymóg art. 42 ust. 1 - 3 ustawy. W ich aktach były zaświadczenia, oświadczenia, opinie potwierdzające spełnianie wymagań formalnych, na podstawie których dokonywano analizy ich sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej. Do dokumentacji dołączona była także opinia o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, zgodnie z art. 42 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy, sporządzona przez psychologa zatrudnionego w PCPR, natomiast brakowało badań pedagogicznych, o których mowa w art. 76 ust. 4 pkt 13 ustawy. Wśród dokumentów u wszystkich kandydatów nie było też takiego, który byłby podstawą uznania, że kandydaci dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej, o której mowa w art. 42 ust. 1 pkt 1 ustawy. Ponadto, zgodnie z *Procedurą*, w dokumentacji kandydatów powinna znaleźć się opinia z zakładu pracy. U żadnej osoby takiej opinii w trakcie kontroli nie okazano, oprócz 1 osoby. U 1 kandydata zaświadczenie o niekaralności było pozyskane z kraju miejsca jego zamieszkania, tj. z Niemiec i nie zostało przetłumaczone. Powyższe braki stanowią nieprawidłowość, art. 43 ust. 1 ustawy wskazuje wprost, że wstępna kwalifikacja musi być przeprowadzona na podstawie dokonanej analizy spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 i 2 ustawy, bez żadnych wyłączeń. Należy zatem bezzwłocznie podjąć działania naprawcze poprzez weryfikację spełniania przez ww. kandydatów wszystkich warunków wskazanych w art. 42 ustawy.
- Wszyscy otrzymali pozytywną wstępną kwalifikację sporządzoną na piśmie, w formie krótkiej informacji potwierdzającej jej przeprowadzenie oraz datę. Zasadne jest w dokumencie posługiwać się nazewnictwem ustawowym, wynikającym z art. 43 ust. 2

ustawy i wskazywać na pozytywną bądź negatywną wstępną kwalifikację, a nie na *wstępną akceptację*. Z dokumentacji nie wynikało w jaki sposób kandydatów zaznajamiano z treścią dokonanej kwalifikacji. Stwierdzono brak skutecznego potwierdzenia doręczenia przedmiotowego dokumentu. W żadnym przypadku też nie wskazano na odbiór osobisty, poprzez adekwatny wpis na piśmie. Należy zadbać w przyszłości o takie potwierdzenie w każdym przypadku. W ślad za ww. *wstępną akceptacją*, Kierownik PCPR złożył pismo do PCPR w Legnicy o przeprowadzenie szkolenia, o którym mowa w art. 44 ust. 1 ustawy dla osób, które otrzymały wstępną pozytywną kwalifikację, w tym przypadku dla 7 osób.

- Oceniając terminowość dokonania wstępnej kwalifikacji stwierdzono, że wśród 7 kandydatów, w 3 przypadkach nie zachowano terminu, i przeprowadzono ją w ciągu od półtora miesiąca do 4 miesięcy, od daty widniejącej na wniosku, innej daty nie było (art. 43 ust. 5 pkt 1 ustawy), pozostałe dokonywane były w okresie do miesiąca od daty na wniosku. W sytuacji konieczności przedłużenia procesu wstępnej kwalifikacji (z przyczyn niezależnych) należy o tym fakcie w formie pisemnej powiadomić kandydata. W stosunku do 3 kandydatów Organizator też nie dopełnił obowiązku zorganizowania szkolenia, o którym mowa w art. 44 ust. 1 ustawy, w terminie, o którym mowa w art. 43 ust. 8 ustawy, tj. w ciągu trzech miesięcy od daty złożenia wniosku o szkolenie. U 4 osób termin ten został zachowany. Powyższe niedotrzymanie terminów stanowi uchybienie. Organizator przyjmując w jednym czasie równocześnie wniosek – o przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji i o szkolenie, co jest sprzeczne z przepisami, zawęził sobie czasokres na przeprowadzenie całego postępowania. Siedmiu osobom, które ukończyły szkolenie i odbyły staż w wymiarze 10 h (w zawodowych rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo - wychowawczych), podmiot szkolący wydał dokument potwierdzający ten fakt, tj. świadectwo ukończenia szkolenia, co wynika z art. 44 ust. 1 ustawy. Warunkiem ukończenia szkolenia było aktywne uczestnictwo kandydatów w zajęciach, z możliwością usprawiedliwionych nieobecności na zajęciach teoretycznych i praktycznych nie większą niż 20% zajęć. W przypadku wszystkich osób dopełniony został ten warunek.

(akta kontroli str. 109 – 115, 126)

Sześć z siedmiu ww. osób złożyło też wnioski o wydanie zaświadczeń kwalifikacyjnych i otrzymały je. Potwierdzały one ukończenie szkolenia, spełnienie przez kandydatów warunków w świetle art. 42 ust. 1 - 3 ustawy oraz posiadanie predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej. Zaznaczyć jednak należy, że tylko 1 kandydat miał

prawidłowo wydane zaświadczenie kwalifikacje, tzn. przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, który pozytywnie wstępnie zakwalifikował kandydata, co wynika z art. 45 ust. 1 ustawy. Osoba ta złożyła wniosek opatrzony datą 12 marca 2025 r. o przedmiotowe zaświadczenie do PCPR w Złotoryi i otrzymała je, datowane na 19 marca 2025 r. Pozostałe 5 osób złożyło wnioski o ww. dokument do PCPR w Legnicy (podmiotu odpowiedzialnego za szkolenie) i stamtąd go otrzymały (bez wiedzy PCPR w Złotoryi), co stoi w sprzeczności z art. 45 ust. 1 ustawy. W przyszłości, w sytuacji zlecenia kolejnych szkoleń, w celu wyeliminowania podobnych sytuacji, należy nawiązać kontakt z PCPR w Legnicy i dokonać ustaleń w rzeczonym zakresie. Wobec powyższego, w trakcie kontroli odniesiono się jedynie do zaświadczenia kwalifikacyjnego sporządzonego przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Złotoryi, z racji czynności kontrolnych przeprowadzanych w tym podmiocie. Dokument został wydany na druku zgodnym ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 19 września 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 2052). Należy w przyszłości w treści każdego zaświadczenia wskazywać także autora programu szkoleniowego, w drugiej części zaświadczenia w *Opinii* przywoływać „w szczególności opinię pedagogiczno – psychologiczną”, a nie tylko psychologiczną, z zastrzeżeniem, że taka opinia musi być wcześniej dokonana (w tym przypadku jej nie było). Zwrócono też uwagę, że w zaświadczeniu błędnie podano informację odnośnie podmiotu, który zorganizował szkolenie, w odróżnieniu od podmiotu który je przeprowadził. Szkolenie w tym przypadku zorganizował PCPR w Złotoryi. Powyższe stanowi uchybienie. Wymaga to doprowadzenia do zgodności z obowiązującym wzorem zaświadczenia kwalifikacyjnego określonym w ww. Rozporządzeniu i wykluczenia z bieżącej praktyki stosowania dokumentu w dotychczasowej formie.

(akta kontroli str. 36 – 37, 110 - 125)

Zgodnie z art. 34 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 2140), do upływu 3 miesięcy od dnia wskazanego w obwieszczeniu ministra do spraw rodziny, starosta prowadził rejestry danych o osobach pełniących oraz zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka na zasadach dotychczasowych, tj. określonych pierwotnie w art. 46 ustawy (uchylonego na dzień kontroli). Pan Wojciech Szandula, kierownik PCPR, posiadał upoważnienie nr 70/2020 z dnia 28 grudnia 2020 r. (znak

WO.077.77.2020) Starosty Złotoryjskiego do prowadzenia ww. rejestru. Jednak z okresu objętego kontrolą (od 1 września 2024 r. do 15 stycznia 2025 r.) nie okazano rejestru, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy (uchylonego na dzień kontroli). Ostatni przedstawiony podczas kontroli rejestr datowany był na 21 listopada 2023 r., dotyczył osób pełniących funkcję rodzin zastępczych niezawodowych i był przekazany do sądu w dniu 21 listopada 2023 r. Zawierał wszystkie dane, o których mowa w ww. artykule. Rejestr osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka nie był wówczas prowadzony, z powodu braku takich osób. Powyższa nieprawidłowość (dotycząca braku rejestru w tamtym czasie - objętym kontrolą) obecnie nie wymaga wydania zalecenia kontrolnego z powodu uchylenia przedmiotowego przepisu. Jako brak ww. rejestru wskazano na błędną interpretację zapisów ustawy, po jej zmianie w 2022 r. (obowiązującej od 1 lutego 2023 r.). Od 15 stycznia 2025 r. (zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 października 2024 r., Dz. U. z 2024 poz. 1486) prowadzony jest rejestr za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 38d ust. 1 ustawy, i do prowadzenia, którego ma upoważnienie Starosta - kierownik PCPR oraz 3 innych pracowników PCPR (tzw. użytkowników). Mają oni uprawnienia do podejmowania ustawowych czynności w rzeczonym rejestrze związanych z wprowadzaniem, aktualizowaniem i usuwaniem danych z ww. rejestru, o czym mowa w art. 38d ust. 11 ustawy.

Na pierwszy i ostatni dzień okresu objętego kontrolą, tj. na 1 września 2024 r. i na 3 września 2025 r. liczba rodzin zastępczych oraz umieszczonych w nich dzieci kształtowała się następująco:

	r.z. spokrewnione/ dzieci	r.z. niezawodowe/ dzieci	r.z. zawodowe/ dzieci	r.z. zawodowe -pogotowie opiekuńcze/ dzieci	r.z. zawodowe specjalistyczne/ dzieci	rdd/ liczba dzieci
wrzesień 2024 r.	45/59	20/20	brak	brak	brak	brak
wrzesień 2025 r.	51/64	19/22	brak	brak	brak	brak

(akta kontroli str. 32, 37, 127 - 148)

Organizator prowadził także wsparcie psychologiczno - pedagogiczne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę.

W okresie od 1 września 2024 r do dnia kontroli, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotoryi umożliwiło korzystanie rodzinom ze wsparcia dwóch psychologów zatrudnionych

w PCPR w formie:

- konsultacji indywidualnych i porad w siedzibie PCPR;
- konsultacji indywidualnych i porad w miejscu zamieszkania rodziny zastępczej (dojazd psychologa do miejsca zamieszkania z racji wykluczenia komunikacyjnego);
- spotkań dziecka z rodziną biologiczną w obecności psychologa PCPR;
- okresowych badań psychologicznych.

Psycholodzy w ramach wsparcia rodzin zastępczych konsultowali się także z pedagogami szkolnymi i wychowawcami klas, w celu rozpoznania sytuacji dziecka i jego funkcjonowania poza rodziną.

Pomoc rodzinom zastępczym i biologicznym następowało także poprzez wsparcie wychowanków. W tym zakresie Organizator:

- zorganizował wyjazdowe warsztaty socjoterapeutyczne dla wychowanków pieczy zastępczej w Białce Tatrzańskiej w okresie 30.06 - 13.07.2025 r.; wzięło w nich udział łącznie 24 wychowanków pieczy zastępczej powyżej 8 r.ż., z tego 3 z rodzin zastępczych spokrewnionych (wszystkie rodziny zastępcze były poinformowane), pozostałe z placówek opiekuńczo – wychowawczych;
- zorganizował i umożliwił przystąpienie do kursu prawa jazdy kat. B wszystkim wychowankom kwalifikującym się z racji wieku; do kursu przystąpiło w sumie 15 wychowanków, z tego: 4 z rodzin zastępczych spokrewnionych, 3 z rodzin zastępczych niezawodowych, pozostałe 8 z placówek opiekuńczo – wychowawczych;
- ściśle współpracował z Powiatowym Ośrodkiem Pomocy Psychologiczno Pedagogicznej w Złotoryi, w zakresie wsparcia rodzin biologicznych i zastępczych;
- współpracował ze specjalistami Ośrodka Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży przy Wojewódzkim Szpitalu Psychiatrycznym w Złotoryi, dokąd kierowani byli wychowankowie pieczy do specjalistów; skierowanych było 2 wychowanków z rodzin zastępczych spokrewnionych i 2 z rodzin zastępczych niezawodowych;
- wspierał rodziny zastępcze w zakresie poszukiwania specjalistów z zakresu uzależnień (np. MONAR, szpitale psychiatryczne w tym Oddział Dzienny Psychiatryczny dla Dzieci i Młodzieży - Szpital Powiatowy im. A. Wolańczyka Sp. z o.o. w Złotoryi) oraz wychowawczym (MOS-y); skorzystało 4 wychowanków – 3 z rodzin zastępczych spokrewnionych, 1 z rodziny zastępczej niezawodowej;
- wspierał niepełnosprawnych rodziców zastępczych oraz niepełnosprawnych rodziców

biologicznych w zakresie:

1. nabywania nowych kompetencji zawodowych i społecznych poprzez udział w szkoleniach w ramach projektu „Aktywna integracja w Powiecie Złotoryjskim”; w I półroczu 2025 r. skorzystały 2 osoby z rodzin zastępczych spokrewnionych;
2. organizacji 21 - dniowych turnusów wytchnieniowych w Świerzawie; skorzystały 2 osoby z rodzin zastępczych spokrewnionych podczas turnusu zorganizowanego w kwietniu 2025 r.

Ponadto, z racji różnorodnych problemów występujących w rodzinach biologicznych i wśród wychowanków pieczy zastępczej oraz ograniczonym dostępem do specjalistów, PCPR w Złotoryi wspólnie z Wojewódzkim Szpitalem Psychiatrycznym złożyło w maju 2025 r. wniosek o dofinansowanie projektu pn.: „Złote wulkany – wsparcie rodziny, systemu pieczy zastępczej oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy”. Projekt został opracowany w ramach konkursu ogłoszonego przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy we Wrocławiu ze środków unijnych, jego rozstrzygnięcie już nastąpiło, został pozytywnie oceniony (w listopadzie 2025 r. będą ogłoszone oficjalne wyniki). W założeniach jego realizacja ma się rozpocząć od 01.01.2026 r. Projekt obejmuje 3 zadania:

1. Rozwój usług społecznych na rzecz systemu pieczy zastępczej.
2. Rozwój usług społecznych na rzecz rodziny, który uwzględnia.
3. Rozwój usług społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Osobom zainteresowanym umożliwiano także skorzystanie z bezpłatnego poradnictwa prawnego, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.

W ocenie organu kontroli podejmowane działania w zakresie wsparcia specjalistycznego, tj.: poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego, terapii, a w szczególności szkoleń osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz dzieci w niej przebywających, a także rodziców dzieci objętych pieczą należy zintensyfikować, co w konsekwencji wzmocni kompetencje opiekuńczo – wychowawcze opiekunów, podniesie ich kwalifikacje, a dzieciom w większym stopniu umożliwi korzystanie ze wsparcia specjalistycznego. Jednocześnie jako wniosek wskazuje się na konieczność zwiększenia działań, o których mowa w art. 76 ust. 4 pkt 12 ustawy (szkolenie, wspieranie psychologiczno – pedagogiczne), na rzecz rodziców biologicznych dzieci objętych pieczą zastępczą.

(akta kontroli str. 38 - 39)

Obszar nr 2: Dokonywanie ocen rodzin zastępczych

Na terenie powiatu złotoryjskiego w okresie objętym kontrolą funkcjonowało od 59 do 64 rodzin zastępczych spokrewnionych oraz od 20 do 22 rodzin zastępczych niezawodowych. W okresie tym dokonano w sumie: 20 pierwszych ocen rodzin zastępczych, 17 drugich ocen, 14 trzecich ocen oraz 19 kolejnych ocen rodzin zastępczych. Do próby kontrolnej losowo wybrano 5 akt rodzin zastępczych spokrewnionych oraz akta 5 rodzin zastępczych niezawodowych. U 9 rodzin wszystkie dokonane oceny były pozytywne, w przypadku 1 rodziny były również wydane oceny negatywne. Uwzględniono w sporządzanych ocenach rodzin zastępczych informacje o prawie przysługującym rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka do wniesienia zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia otrzymania oceny, zgodnie z art. 134 ust. 2a ustawy.

Z analizy dokumentacji w powyższym zakresie wynika:

- a) Ocen rodzin zastępczych dokonywano pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy w myśl art. 128 pkt 2 ustawy w zw. z art. 132 ustawy, zgodnie z zadaniami określonymi w art. 40 ustawy. Przed dokonaniem oceny, pracownik socjalny współpracujący z rodziną zastępczą przygotowywał informację o bieżącym funkcjonowaniu rodziny zawartą w druku zwanym *„Aktualizacja sytuacji rodziny zastępczej spokrewnionej/ niezawodowej/ zawodowej/ rodzinnego domu dziecka”*. Ocena dokonywana była na posiedzeniach z udziałem pracowników PCPR - psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego oraz kierownika PCPR i zastępcy kierownika PCPR, a także, w sytuacjach tego wymagających, pracownika socjalnego gminy pochodzenia dziecka biologicznego umieszczonego w rodzinie zastępczej czy pedagoga szkolnego z placówki oświatowej do której uczęszczało dziecko. Zweryfikowano w trakcie czynności kontrolnych także opinie psychologiczne o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia, wystawione przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, o których mowa w art. 45a ustawy, pod względem ich ważności, w kontekście dokonywanych ocen rodzin zastępczych. Wszystkie rodziny spełniły wymóg ww. artykułu.
- b) Uwzględnienie w sporządzanych ocenach rodzin zastępczych informacje o prawie przysługującym rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka do wniesienia zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia otrzymania oceny, zgodnie z art. 134 ust. 2a ustawy.
- c) Ocen rodzin zastępczych w okresie objętym kontrolą nie dokonywano w konsultacji z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, dokonywano natomiast w konsultacji

z asystentem rodziny pracującym z rodziną biologiczną dziecka (zgodnie z art. 133 ustawy), w przypadkach, gdy taki asystent współpracował z rodziną biologiczną. W badanej próbie rodzina żadnego dziecka umieszczonego w pieczy rodzinnej nie miała przydzielonego asystenta rodziny. Z oświadczenia Kierownika PCPR w kwestii zatrudnienia koordynatorów wynika, że do dnia kontroli, na podstawie art. 77 ust. 1 nie wpłynął żaden wniosek rodziny zastępczej o objęcie jej opieką koordynatora. W związku z powyższym, na podstawie art. 77 ust. 1a jego zadania wykonywał organizator rodzinnej pieczy zastępczej, poprzez dwóch pracowników socjalnych, którzy uczestniczyli w ww. posiedzeniach. Na dzień kontroli każdy z pracowników socjalnych miał przypisanych 35 rodzin zastępczych.

Na etapie gromadzenia dokumentacji związanej z utworzeniem rodziny zastępczej, każda z nich była informowana o możliwości objęcia opieką przez koordynatora. Rodziny zastępcze własnoręcznym podpisem, w formularzu zawierającym niezbędne oświadczenia gromadzone na etapie ich ustanawiania były zaznajamiane o takiej możliwości. W toku kontroli zweryfikowano zapisy tych oświadczeń w przypadku rodzin z próby kontrolnej, które potwierdziły ich odmowy w przedmiotowym zakresie.

(akta kontroli str. 149 - 176)

- d) 3 rodzinom zastępczym dokonano pierwszej oceny nie później niż przed upływem roku od umieszczenia w nich pierwszego dziecka, zgodnie z art. 134 ust. 1 ustawy, natomiast 7 rodzinom termin dokonania oceny przekroczone, od dwóch tygodni do pół roku, co stanowi nieprawidłowość.
- e) 6 rodzinom zastępczym dokonano drugiej oceny rodziny po upływie roku od dokonania pierwszej oceny rodziny, a następnie trzeciej i kolejnej, nie rzadziej niż co 3 lata, zgodnie z art. 134 ust. 2 ustawy, 1 rodzinie dokonano tej oceny wcześniej niż co 3 lata, a 3 rodziny nie miały jeszcze dokonanej trzeciej oceny.

(akta kontroli str. 177 - 194)

- f) 1 rodzinie zastępczej spokrewnionej wystawiono w okresie objętym kontrolą 5 ocen: 1-sza ocena została sporządzona po pół roku od umieszczenia pierwszego dziecka, tj. 20 czerwca 2023 r. – była *warunkowo – dopuszczająca*, 2-ga ocena została sporządzona po niespełna 4 miesiącach od pierwszej, tj. 4 października 2023 r. – była negatywna, 3-cia ocena została sporządzona 11 grudnia 2023 r. – była *warunkowo – dopuszczająca*, 4-ta ocena została sporządzona 24 kwietnia 2024 r. – była pozytywna, 5-ta ocena została sporządzona 9 czerwca 2025 r. – była *warunkowo – dopuszczająca*. Nadmierna częstotliwość dokonywanych ocen wynikała z potrzeby zintensyfikowanego nadzoru nad rodziną,

w której dominującym problemem nie było jej złe funkcjonowanie, a konflikt pomiędzy jej członkami. Rodzina zastępcza po uzyskaniu oceny warunkowo – dopuszczającej dwa razy i raz po uzyskaniu oceny negatywnej wniosła w ustawowym terminie 14 dni od otrzymania oceny, zastrzeżenia do Starosty. Zostały one rozpatrzone w terminie wskazanym w art. 134 ust. 2b ustawy. Z analizy powyżej opisanego postępowania powstaje wniosek korygujący działalność PCPR jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, poprzez zasadność dokonywania ocen rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka, z zastosowaniem jednoznacznych ocen, wskazanych w art. 134 ustawy.

- g) W okresie objętym kontrolą nie dokonywano oceny rodziny zastępczej w terminie na trzy miesiące przed wygaśnięciem umowy, w celu ustalenia zasadności przedłużenia obowiązywania umowy, o której mowa w art. 54 ustawy, zgodnie z art. 134 ust. 4.

(akta kontroli str. 195 - 250)

Obszar nr 3: Dokonywanie ocen sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej

Analizując przestrzeganie przez kontrolowaną jednostkę przepisów art. 128 pkt 1, art. 130 ust. 1 i 2 oraz art. 131 ust. 1 i 2 ustawy, dotyczących organizacji i dokonywania oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą, Centrum organizowało posiedzenia w ww. zakresie i dokonywało przedmiotowych ocen zgodnie z celami określonymi w ww. przepisach. Ocenie poddano posiedzenia dotyczące łącznie 10 podopiecznych umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 130 ust. 1 ustawy, każdorazowo o terminie posiedzeń w sprawie oceny sytuacji dziecka PCPR powiadamiał wszystkie osoby, których udział został wskazany przez ustawodawcę jako obligatoryjny, za wyjątkiem pracowników ośrodka adopcyjnego oraz z wyłączeniem sytuacji wskazujących, iż osoby te nie istniały np. brak asystenta rodziny z uwagi na niekorzystanie przez rodzinę z takiej formy wsparcia lub brak zasadności udziału przedstawiciela ośrodka adopcyjnego w posiedzeniu w sprawie oceny sytuacji dziecka, którego sytuacja prawna nie była uregulowana w sposób umożliwiający jego przysposobienie, a także w odniesieniu do rodziców, których sąd pozbawił władzy rodzicielskiej. Analiza dokumentacji wykazała, że w posiedzeniach obecni byli każdorazowo: rodzina zastępcza oraz pracownicy PCPR: kierownik, zastępca kierownika, pedagog, psycholog, pracownicy socjalni przypisani do poszczególnych rodzin. W niektórych posiedzeniach uczestniczyli także rodzice biologiczni, asystenci rodziny, pedagodzy szkolni, kuratorzy sądowi. Powtarzającą się regularnie sytuacją był brak w posiedzeniach koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej

ze względu na fakt, iż żadna rodzina nie miała go przydzielonego. Zgodnie z oświadczeniem Kierownika Centrum, żadna rodzina zastępcza nie wystąpiła o objęcie jej opieką koordynatora, pomimo że była o takiej możliwości pisemnie powiadomiona, co poświadczała własnoręcznym podpisem. W żadnym posiedzeniu nie uczestniczył także przedstawiciel ośrodka adopcyjnego, pomimo faktu, iż wśród dzieci były też wolne prawnie, co stanowi nieprawidłowość.

Każdorazowo na posiedzeniu po omówieniu sytuacji dziecka sporządzano dokument „Okresowa ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej dokonywana przez zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej”. Składał się z dwóch części. Pierwsza zawierała ocenę dziecka dokonywaną przez pracownika socjalnego wspólnie z rodziną zastępczą (podpis rodzica zastępczego) w miejscu jej zamieszkania. Sporządzana była przed posiedzeniem zespołu (była integralną częścią całej dokumentacji dotyczącej oceny sytuacji dziecka). Zagadnienia w niej zawarte dotyczyły: sytuacji dziecka (rodzinnej, mieszkaniowej, zawodowej, zdrowotnej), sytuacji rodziców biologicznych i rodzeństwa dziecka, potrzeb ewentualnej modyfikacji planu pomocy dziecka, sytuacji alimentacyjnej, prawnej, szkolnej, zdrowotnej dziecka, aktualnych jego potrzeb, zainteresowań oraz informacje dotyczące potrzeby umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów oświatowych i problemów zgłaszanych przez rodzinę. Druga część ww. druku „Okresowa ocena...” była sporządzana podczas posiedzenia zespołu ds. oceny sytuacji dziecka przez wszystkie ww. i obecne w posiedzeniu osoby, w obszarach, o których mowa w art. 129 ustawy. Wskazuje się sumiennie uzupełniać wyszczególnione w drukach zagadnienia, szczególnie dotyczące monitorowania procedur adopcyjnych i sytuacji prawnej dziecka, z jasnym i czytelnym zapisem dotyczącym dokonywanych lub braku zgłoszeń dziecka do ośrodka adopcyjnego⁴. W toku analizy dokumentacji dotyczącej dokonywanych ocen 10 podopiecznym rodzinnej pieczy zastępczej stwierdzono także:

- Częstotliwość z jaką Centrum organizowało posiedzenia w sprawie oceny sytuacji dziecka, determinowana była indywidualnymi potrzebami dziecka oraz jego wiekiem. Spełniając wskazanie art. 131 ust. 1 ustawy, w przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat dokonywano ją nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, w sumie w okresie objętym kontrolą dokonano 12 ocen dzieci poniżej 3 r.ż. i 114 ocen dzieci powyżej 3 r.ż. Odbyło się od 3 do 5 posiedzeń w przypadku poszczególnych dzieci.

⁴ Zwanego dalej „OA”

- Wśród 10 podopiecznych, 6 z nich, na dzień kontroli, była wolna prawnie, pozostałych rodzice posiadali ograniczoną władzę rodzicielską. Tylko w jednym przypadku dokonano zgłoszenia do OA celem poszukiwania rodziców adopcyjnych (OA odstąpił od kwalifikacji). W pozostałych przypadkach dzieci wolne prawnie nie zostały zgłoszone do OA, co stanowi nieprawidłowość wynikającą z nieprzestrzegania zapisów art. 76 ust. 4 pkt 16 ustawy oraz art. 77 ust. 3 pkt 5 ustawy w związku z art. 77 ust. 1a ustawy. Dodatkowo, w druku „okresowej oceny sytuacji dziecka” jako brak zgłoszeń do OA, w uzasadnieniu widniał zapis „opiekun prawny nie wyraża zgody”. Decyzyjny w tej sprawie jest jedynie ośrodek adopcyjny, uwzględniający zdanie/ wniosek dziecka (w przypadku, gdy takie są).

(dowód: akta kontroli str. 265, 284, 302)

- Po dokonanych ocenach okresowych sytuacji dziecka, w żadnym przypadku dotyczącym dzieci wolnych prawnie nie przekazano opinii, o której mowa w art. 131 ust. 2 ustawy do OA odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego. Stanowi to nieprawidłowość. Wszystkie opinie przekazano natomiast do sądu, zgodnie z tymże art. 131 ustawy. Dokumentacja przekazana do sądu obejmowała 2 druki: a) opinię o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, b) informację o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz sytuacji rodziny dziecka. Odnosząc się do treści ww. opinii, w przypadku wszystkich dzieci była identyczna, niezależnie, czy były one wolne prawnie czy władza ich rodziców biologicznych była ograniczona. W drugim dokumencie w kwestii sytuacji prawnej dziecka wskazywano na fakt pozbawienia rodziców władzy rodzicielskiej i wskazywano osobę pełniącą funkcję opiekuna. Z tak prowadzonej dokumentacji nie wynikało, czy dziecko powinno być zgłoszone do adopcji, czy zgłoszono je, czy wyraziło sprzeciw i odstąpiono od kwalifikacji. W związku z powyższym idea zapisu art. 131 ust. 2 ustawy nie była zatem w pełni realizowana przez PCPR w Złotoryi, również w obszarze treści dokumentów przekazywanych do sądu (jak i wyżej opisanych praktyk).
- Analiza dokumentów dotyczących oceny sytuacji dziecka wykazała konieczność spełniania przez Organizatora obowiązku wynikającego z art. 47 ust. 7 ustawy. W przypadku 3 dzieci z jeszcze nie uregulowaną sytuacją prawną i przebywających w pieczy zastępczej ponad 18 miesięcy, tylko w jednym przypadku dokonano zgłoszenia w myśl ww. przepisu. W przypadku tego dziecka były to nawet dwa zgłoszenia, jedno dokonane z ramienia placówki opiekuńczo – wychowawczej w której przebywało ono wcześniej, tj. z roku 2019, a następnie z 2023 r. przez PCPR, gdy dziecko umieszczone

było w rodzinie zastępczej. W wyniku zgłoszeń sytuacja dziecka nie zmieniła się, sąd nie podjął sprawy i nie uregulował sytuacji dziecka. W pozostałych dwóch przypadkach nie dokonano zgłoszeń o których mowa w art. 47 ust. 7 ustawy, co stanowi nieprawidłowość. Co pół roku były natomiast wysyłane do sądu wnioski o zasadności pobytu dzieci w pieczy zastępczej, o czym pisano we wcześniejszej części niniejszego wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 251 - 316)

Obszar nr 4: Zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi.

W okresie objętym kontrolą w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Złotoryi nie było osób zatrudnionych na stanowiskach koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Wobec powyższego odstąpiono od kontroli tego obszaru. Zauważyć jednak należy, że zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w całości były realizowane przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w świetle zapisów ustawy.

(akta kontroli str. 38)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Złotoryi stwierdzono nieprawidłowości wymagające wydania zaleceń pokontrolnych:

1. Brak utworzenia zespołu do spraw rodzinnej pieczy zastępczej przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.
2. Brak zweryfikowania przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wszystkich kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka w zakresie dawania rękojmi należytego sprawowania pieczy zastępczej.
3. Brak badań pedagogicznych kandydatów do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej.
4. Nieterminowo dokonane w 7 przypadkach pierwsze oceny rodzin zastępczych, po upływie roku.
5. Brak udziału przedstawiciela ośrodka adopcyjnego na posiedzeniach w sprawie oceny sytuacji dziecka w odniesieniu do dzieci wolnych prawnie.
6. Brak przekazania opinii o zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej po dokonanej ocenie jego sytuacji, do ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego.
7. Brak zgłoszeń do ośrodka adopcyjnego dzieci wolnych prawnie.
8. Brak zgłoszeń do właściwego sądu wniosku wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka, w terminie 18 miesięcy od dnia jego

umieszczenia w pieczy zastępczej, celem uregulowania jego sytuacji prawnej.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne:

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji kontrolowanych zadań, wydaje się zalecenia pokontrolne:

1. Utworzyć zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej, z uwzględnieniem w nim właściwych nazw, zadań oraz wykazu stanowisk.

Podstawa prawna: art. 76 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j.: Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Termin realizacji: 31 grudnia 2025 r.

2. Weryfikować wszystkich kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka w zakresie dawania rękojmi należytego sprawowania pieczy zastępczej.

Podstawa prawna: art. 42 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j.: Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Termin realizacji: na bieżąco.

3. Przeprowadzać badania pedagogiczne kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

Podstawa prawna: art. 76 ust. 4 pkt 13 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j.: Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Termin realizacji: na bieżąco.

4. Dokonywać pierwszych ocen rodzin zastępczych albo prowadzących rodzinne domy dziecka nie później niż przed upływem roku od umieszczenia pierwszego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka.

Podstawa prawna: art. 134 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j.: Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Termin realizacji: na bieżąco.

5. Dokonywać oceny sytuacji dziecka z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie z udziałem przedstawiciela ośrodka adopcyjnego, odpowiedzialnego za przysposobienie krajowe.

Podstawa prawna: art. 130 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j.: Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Termin realizacji: na bieżąco.

6. Przekazywać opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu w pieczy zastępczej dzieci wolnych prawnie do ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za ich kwalifikację.

Podstawa prawna: art. 131 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j.: Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Termin realizacji: na bieżąco.

7. Zgłaszać do ośrodka adopcyjnego informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną.

Podstawa prawna: art. 76 ust. 4 pkt 16 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j.: Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Termin realizacji: na bieżąco.

8. W terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, w sytuacjach tego wymagających, składać do właściwego sądu wnioski wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem uregulowania jego sytuacji prawnej.

Podstawa prawna: art. 47 ust. 7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j.: Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Termin realizacji: na bieżąco.

Niniejsze wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przekazano dyrektorowi kontrolowanej jednostki, drugi złożono do akt postępowania kontrolnego.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j.: Dz. U. z 2025 r. poz. 49). Proszę w terminie do dnia 30 stycznia 2026 r. o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

GŁÓWNY SPECJALISTA

Edyta Kubiśka
(przewodniczący zespołu inspektorów)

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Jacek Bujka
(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

(kierownik komórki do spraw kontroli)

Ewa Oleśnic
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej